

GENÇLERDE AİDİYET VE POLİTİK DUYARLILIĞIN ÇATIŞMALI DİNAMİKLERİ THE CONFLICTED DYNAMICS OF BELONGING AND POLITICAL SENSITIVITY AMONG YOUTH

Atıf ÇİÇEKLİ

İçişleri Bakanlığı, Amasya Valiliği

Bağımsız Araştırmacı

atifcicekli@gmail.com

ORCID: 0000-0002-3391-3805

ÖZ

ABSTRACT

Geliş Tarihi:

13.04.2025

Kabul Tarihi:

20.06.2025

Yayın Tarihi:

27.06.2025

Anahtar Kelimeler

Politik Duyarlılık,
Aidiyet,
Siyasal Katılım,
Gençler.

Keywords

Political Sensitivity,
Belonging, Political
Participation, Youth.

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin politik duyarlılık düzeyleri ile aidiyet düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Politik duyarlılık, bireylerin siyasal olaylara karşı farkındalık, ilgi ve tepki düzeylerini; aidiyet ise bireylerin kendilerini bir topluluğun parçası olarak hissedip hissetmediklerini ifade etmektedir. Nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modelinin kullanıldığı çalışmanın örneklemini 431 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Veriler, “Politik Duyarlılık Ölçeği” ve “Genel Aidiyet Ölçeği” ile toplanmış, analizlerde betimsel istatistikler ve Pearson korelasyon katsayısı kullanılmıştır. Bulgular, öğrencilerin politik duyarlılıklarının ve genel aidiyet düzeylerinin orta seviyede olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle kabul edilme hissi ile politik duyarlılık arasında pozitif yönlü ancak düşük düzeyde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Genel aidiyet ile politik duyarlılık arasında ise anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Elde edilen bulgular, politik duyarlılığın bireylerin yalnızca aidiyet düzeyiyle değil; bağlamsal, duygusal ve kimliksel unsurlarla birlikte şekillendiğini göstermektedir. Çalışma, gençlerin demokratik katılımının güçlenebilmesi için yalnızca bilgi değil, aynı zamanda sosyal kabul ve aidiyetin de desteklenmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

This study aims to examine the relationship between university students' levels of political sensitivity and their sense of belonging. Political sensitivity refers to individuals' awareness, interest, and responsiveness to political events, while belonging expresses whether individuals perceive themselves as part of a social group. The study was conducted using a quantitative research design with a relational survey model. The sample consisted of 431 university students. Data were collected using the “Political Sensitivity Scale” and the “General Belongingness Scale.” Descriptive statistics and Pearson correlation analysis were used to analyze the data. The findings revealed that both political sensitivity and general belonging levels of students were at a moderate level. A positive but weak significant relationship was found between the sub-dimension of feeling accepted and political sensitivity. However, no statistically significant relationship was observed between general belonging and political sensitivity. These results suggest that political sensitivity is shaped not only by the level of belonging but also by contextual, emotional, and identity-based factors. The study highlights that in order to enhance the democratic participation of young individuals, it is not sufficient to provide only political knowledge; it is also necessary to support their social inclusion, sense of acceptance, and belonging.

DOI: <https://doi.org/1675529/nevsosbilen.1675529>

Atıf/Cite as: Çiçekli, A. (2025). Gençlerde aidiyet ve politik duyarlılığın çatışmalı dinamikleri. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 15(2), 945-957.

Giriş

Politik duyarlılık, bireylerin siyasal olaylara, toplumsal değişimlere ve demokratik süreçlere karşı geliştirdiği farkındalık, ilgi ve tepki düzeyini ifade eden çok boyutlu bir kavramdır (Ektiren, 2024). Bu kavram, hem bireyin siyasal sistemle kurduğu ilişkinin derinliğini hem de toplumsal katılım ve demokratik bilinç düzeyini anlamak için önemli bir göstergedir. Literatürde politik duyarlılık, siyasal bilgiye erişim, siyasal olaylara tepki verme ve demokratik süreçlere katılma eğilimi gibi öğelerle ilişkilendirilmektedir (Demir, 2015; Ekinci Sağlam, 2021).

Geleneksel olarak seçimlere katılım ve sivil toplum faaliyetleri üzerinden değerlendirilen politik duyarlılık, son yıllarda dijital aktivizm, sosyal medya kullanımı ve anlık gündem takibi gibi yeni katılım biçimleriyle çok daha akışkan ve dinamik bir yapı kazanmıştır (Castells, 2012). Daha geniş bir bakış açısıyla politik duyarlılık siyasal farkındalıkla beraber, siyasi düşünce ve önerileri paylaşmaktan çekinmeme, seçimlere duyarlılık ve oy kullanma, gösteri ve yürüyüşlere katılım, seçim mitingleri, hizmet ve politika takibi, propaganda, boykot ve eylemler davranış boyutunda gösterilen istek veya isteksizlik halidir (Nebati, 2020). Son dönemde politik duyarlılık anlamında özellikle Z kuşağı olarak tanımlanan dijital yerli neslin yaşadığı değişim ve dönüşümü anlamak için yeni kavramsal çerçevelere ihtiyaç duyulmaktadır (Erten, 2019).

Politik duyarlılığın bireysel ve toplumsal düzlemdeki önemi, demokratik sistemlerin işleyişi açısından belirleyici bir rol oynamasından kaynaklanmaktadır. Yüksek politik duyarlılık düzeyine sahip bireylerin, hem kendi haklarını savunma hem de kamusal karar alma süreçlerini denetleme kapasitesinin daha güçlü olduğu belirtilmektedir (Putnam, 2000; Dalton, 2014). Bu bağlamda politik duyarlılık, yalnızca bir ilgi ya da bilgi meselesi değil; aynı zamanda toplumsal katılımın ve yurttaşlık bilincinin aktif bir bileşenidir.

Gençlerin politik duyarlılığına ilişkin tartışmalar, çoğu zaman “apolitik”, “ilgisiz” ya da “konformist” gibi etiketlerle yapılmakta, ancak bu genellemelerin tarihsel, toplumsal ve kuşaksal farklılıklar göz ardı edilerek kullanıldığı görülmektedir (Çam, 2018). Brooks (2009), gençlerin devlete karşı sorumluluktan çok, bireysel amacın peşinden gittiklerini söylese de, dijital dünya aracılığıyla önceki kuşaklara göre daha çok politik duyarlılık geliştirebildiklerini vurgular. Stockemer (2012) da bu durumu destekleyerek, politik katılım biçimlerinin değiştiğini, duyarlılığın azalmadığını belirtmektedir.

Politik duyarlılık siyasal katılımın da temelini oluşturmaktadır. Politik duyarlılık ile siyasal katılım arasında doğru yönlü işleyen bir ilişki söz konusu olup, politik duyarlılık arttıkça katılım da artmakta, politik duyarlılık azaldıkça katılım da doğal olarak azalmaktadır. Bu doğrultuda siyasal katılımı yön veren sosyo-ekonomik faktörler; gelir seviyesi, eğitim düzeyi, yaş, cinsiyet, meslek ve yaşanılan yer gibi faktörler temelde politik duyarlılığı da doğrudan etkilemektedir (Arat ve Dursunoğlu, 2025).

Bireylerin politik duyarlılığını etkileyen önemli değişkenler arasında aidiyetin de olduğu söylenebilir. Aidiyet, bireyin kendini bir topluluğun parçası olarak görmesi, orada kabul görmesi ve kendini gerçekleştirebileceği bir alan bulmasıyla ilişkili derin bir psikososyal yapıya sahiptir (Bauman, 2017; Şahin & Şenol, 2024). Aidiyet, sadece mekânsal ya da kurumsal bir bağlanma değil; bireyin kimliğini ve kişiliğini inşa ederken kendini anlamlandırdığı bir doku sunar. Aidiyet kavramını; içsel ve toplumsal olmak üzere iki ayrı perspektifle analiz etmek yerinde olacaktır. İçsel anlamda kimlik ve kişilikle bağlantılı olup (Mızrak, 2021, s. 121), toplumsal olarak ise yaşadığı toplumla ilişkisi üzerinden tanımlanmaktadır. (Şahin Yarbağ, 2019, s. 363). İçsel anlamda kimlik ve kişilik kavramları aidiyet duygusunun yönünü ve şiddetini belirlemektedir. Bireyi toplumun diğer fertlerinden ayıran, olaylara ve durumlara vereceği tepkiyi ve bu tepkilerin tutarlılık içinde şekillenmesini belirleyen yegâne unsur olarak kişilik gelişimi zor ve zaman zaman bir süreçtir (Sayar ve Dinç, 2009, s. 95-96). Keza bireylerin kimliklerinin oluşumunda kalıtım faktörünün yanında bireyin ailesi, yaşam biçimleri, alışkanlıkları ve gündelik rutinleri de kimlik oluşumunu ve gelişimini etkileyen diğer bazı unsurlardır (Tezcan, 2016, s. 49-50).

Toplumsal perspektifle aidiyet kavramı ise; bireyin sosyal bir yapıyla bağ kurması (Güneş, 2015, s. 23) ve oradaki diğer bireylerle beraber olmaktan hoşnut olarak o sosyal yapıdan ayrılmak istememesi ile tanımlanabilir (Alptekin, 2012). Bir arada yaşamak öncelikle bireyi doğaya ve diğer insanlara karşı güvende hissettirdiği için içsel bir yönü de bulunmaktadır (Çağırkan, 2019, s. 559). Bu güven duygusu bireyi diğerine karşı daha yakın hissetmesine ve beraberinde aidiyet duygusunun artmasına ve birlikte biz olarak toplumsal bir bütün oluşumuna neden olmaktadır (Kılıç ve Öksüz, 2020, s. 216-217). Ancak güven duygusu aidiyet için yeterli olmayacak, güvenin yanında bireyin kendisini bütünle veya bütünün diğer parçalarıyla ilişkilendirmek için inanç, köken, memleket veya meslek gibi başka ortak öğelere daha ihtiyaç duyacaktır (Ural, 2020, s. 52-53). Toplumsal aidiyeti; dinsel, ulusal ve mekânsal olmak üzere üç temel temada tanımlamak mümkündür. Dinsel aidiyet kapsamında

bireyler din kuralları veya dini toplumsal ritüeller çerçevesinde bir araya gelirler ve birey kendini ilgili toplumsal bütünün bir parçası olarak hisseder ve tanımlar (Alptekin, 2012, s. 65). Ulusal aidiyet farklı inançta, değerde veya etnik yapıda olan bireyler ulusal aidiyet temelinde belirli etkileşim ve ilişkiler gerçekleştirerek aidiyet sağlamalarıdır (Alptekin, 2012, s. 56-57). Son olarak da mekânsal aidiyet bireyin içinde belli bir zaman geçirdiği ev, okul, işyeri gibi mekânlara alışması ve burada çeşitli duygu ve tecrübeleri yaşaması sonucunda bu mekânlara duyduğu aidiyeti tanımlamaktadır. (Mızrak, 2021, s. 122). Mekânlar, dinler ve vatandaşlıklar bireyin bulunduğu topluma aidiyetini en temelde etkileyen hususlardır. Şahin ve Şenol'un (2024) vurguladığı gibi, gençler toplum tarafından kabul görmediklerinde, ait hissedemediklerinde kendilerini değersiz hissetmekte, topluma yabancılaşmakta ve bu yabancılaşma, politikadan geri çekilmeye kadar giden bir zinciri tetikleyebilmektedir. Aidiyetin kaybının bireysel düzeyde stres, kaygı, yabancılaşma, hatta intihara varan psikolojik sorunlara; toplumsal düzeyde ise sosyal çözülme, kitlesel göç, siyasal ilgisizlik ve demokratik erozyona neden olabildiği ifade edilmektedir. Bu çerçevede aidiyet, sadece bireysel bir ihtiyaç değil; toplumsal bütünlüğün ve siyasal bilinçliliğin de taşıyıcısıdır.

Genç bireyler, kimlik arayışı, mesleki belirsizlik, gelecek kaygısı gibi sorunlarla karşılaşmakta ve bu sorunlar karşısında topluma duyduğu aidiyet duygusuyla bu zorlukları ya aşmakta ya da toplumdan uzaklaşmaktadır. Şahin ve Şenol'a (2024) göre, bireyler toplum tarafından kabul görmedikçe topluma olan bağlılıkları zayıflamakta, kendilerini dışlanmakta hissettiklerinde ise aidiyet duyguları zedelenmektedir. Bu da politik duyarlılığın çekirdek dinamiklerinden biri olan "kendini ilgilendirilmiş hissetme" halini ortadan kaldırabilir. Toplumun en dinamik ögesi olarak genç yetişkinlerin aidiyet duyguları ve politik duyarlılıkları arasındaki ilişki bu doğrultuda ayrıca önem kazanmaktadır. Alan yazın incelendiğinde bireylerin politik duyarlılıklarını konu edinen ve bireylerin aidiyet duygularını konu edinen akademik çalışmalar mevcuttur (Alptekin, 2012; Çağırkan, 2019; Çam, 2018; Ekinci Sağlam, 2021; Ektiren, 2024; Güneş, 2015; Kılıç, & Öksüz, 2020). Bu çalışmalarda bireylerin politik duyarlılıkları ve bireylerin aidiyet düzeyleri ayrı ayrı çalışmalara konu edilmiştir. İlgili çalışmalar ve alanyazındaki diğer çalışmalarda gerek genel aidiyet ölçeği gerek politik duyarlılık ölçekleri ayrı ayrı kullanılmıştır. Bireylerin genel aidiyet düzeyleri de politik duyarlılık seviyeleri de çeşitli demografik bilgiler doğrultusunda analiz edilmiştir. Ancak alan yazında bireylerin politik duyarlılıkları ile aidiyetleri arasındaki ilişkiyi inceleyen bir araştırma bulunamamıştır. Buradan hareketle bu çalışmada politik duyarlılık ile aidiyet düzeyleri arasındaki ilişkinin tartışılması, aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir bağ olup olmadığı, böyle bir bağ varsa bu bağın tartışılması amaçlanmaktadır. Politik duyarlılık ile aidiyet arasındaki ilişki, sadece rakamsal değerlerle açıklanamayan, toplumsal, psikolojik ve kimliksel katmanları olan karmaşık bir yapıya sahiptir. Bu bağlamda çalışma politik duyarlılığın daha kapsamlı bir biçimde ve özellikle aidiyet çerçevesinde toplumsal doku içerisinde değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Çalışma, özellikle kabul edilme ve reddedilme gibi aidiyetin alt boyutlarının, öğrencilerin politik hassasiyetleri üzerindeki etkisini analiz ederek, gençlerin siyasal bilinç düzeylerini açıklayıcı bir çerçeve sunmayı hedeflemektedir.

Bu doğrultuda çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Üniversite öğrencilerinin genel politik duyarlılık düzeyleri nedir?
2. Politik duyarlılığın alt boyutları (ekonomik, dini, sosyal hususlar; algılanan risk ve siyasi bilgi) açısından öğrencilerin düzeyleri nasıldır?
3. Üniversite öğrencilerinin genel aidiyet düzeyleri ve aidiyetin alt boyutları (kabul edilme ve reddedilme) hangi seviyededir?
4. Politik duyarlılık ile genel aidiyet arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
5. Politik duyarlılığın alt boyutları ile aidiyetin alt boyutları arasında nasıl bir ilişki söz konusudur?
6. Özellikle kabul edilme hissi ile politik duyarlılık arasında istatistiksel olarak anlamlı bir bağ mevcut mudur?
7. Aidiyetin zayıf olduğu durumda politik duyarlılık seviyeleri nasıl etkilenmektedir?

Bu sorular, bireyin kendini içinde yaşadığı topluma ait hissetme düzeyinin, siyasal meselelerle ilgilenme ve tepki verme davranışları üzerindeki etkisini çok boyutlu olarak analiz etmeyi hedeflemektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Üniversite öğrencilerinin politik duyarlılıkları ile aidiyet düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceleyen bu çalışmada, nicel araştırma yöntemlerinden biri olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu modelde, iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişki düzeyi belirlenmeye çalışılır. (Büyükoztürk vd., 2022; Karasar, 2014). Bu çalışmada da üniversite öğrencilerinin politik duyarlılıkları ile aidiyetleri arasındaki ilişkisi belirlenmeye çalışıldığı için ilişkisel tarama modeli tercih edilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye’deki devlet üniversitelerinde öğrenim gören üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini belirlemek amacıyla kolay ulaşılabilir örnekleme stratejisinden yararlanılmıştır. Özellikle pratik ve zaman kazandırması bakımından avantajlara sahip kolay ulaşılabilir örnekleme stratejisi ile araştırmanın örneklemini erişilmesi kolay, gönüllü ve kriterlere uygun bireyler ile oluşturulur (Creswell, 2012; Etikan, Musa ve Alkassim, 2016). Bu strateji doğrultusunda bir devlet üniversitesinde öğrenim gören toplam 476 öğrenciye ulaşılmıştır. Ancak eksik veriye sahip olan 42 ölçek ve normallik dağılımını bozan 3 uç değer veri setinden çıkarılmış, sonuç olarak çalışmaya 431 üniversite öğrencisinden elde edilen veriler dâhil edilmiştir. Başka bir deyişle sonuç olarak araştırmanın örneklemini 431 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemine ilişkin bilgiler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Veri Seti Demografik Bilgiler Tablosu.

Demografik Bilgi	Özellik	n
Cinsiyet	Kadın	327
	Erkek	103
Yaş	18-20	204
	21-23	198
	24-26	13
	27 ve üzeri	16
	1. Sınıf	97
Sınıf Düzeyi	2. Sınıf	193
	3. Sınıf	130
	4. Sınıf	11
N		431

Tablo 1 incelendiğinde örneklem grubunu oluşturan üniversite öğrencilerinin 327’si kadın, 103’ünün ise erkek olduğu görülmektedir. Aynı zamanda katılımcıların 204’ünün 18-20 yaş aralığında, 198’inin 21-23 yaş aralığında, 13’ünün 24-26 yaş aralığında ve 16’sının 27 ve üzeri yaşında olduğu belirlenmiştir. Bunlarla birlikte katılımcıların 97’si 1. sınıf, 193’ü 2. sınıf, 130’u 3. sınıf ve 11’i 4. sınıfta öğrenim görmektedir.

Veri Toplama Araçları

Politik Duyarlılık Ölçeği

“Politik Duyarlılık Ölçeği” Kirmani vd. (2020) tarafından geliştirilmiş ve Ektiren (2024) tarafından Türkçe’ye uyarlanmıştır. 5’li likert tipli olarak geliştirilen ölçekte toplam 15 madde ve ekonomik hususlar, dini hususlar, sosyal hususlar, algılanan risk ve algılanan siyasi bilgi olmak üzere toplam 5 alt boyut bulunmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 15, en yüksek puan ise 75’tir. Ölçek, 18-60 yaş aralığındaki bireylere yönelik

geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkiye’ye uyarlama çalışmasında Cronbach’s Alpha İç Tutarlılık Katsayısı’nın ekonomik hususlar alt boyutu için .87; dini hususlar alt boyutu için .94; sosyal hususlar alt boyutu için .90; algılanan risk alt boyutu için .94 ve algılanan siyasi bilgi alt boyutu için ise .86 olarak hesaplandığı belirtilmiştir. Bu çalışmada ise Cronbach’s Alpha İç Tutarlılık Katsayısı ekonomik hususlar alt boyutu için .72; dini hususlar alt boyutu için .89; sosyal hususlar alt boyutu için .60; algılanan risk alt boyutu için .89 ve algılanan siyasi bilgi alt boyutu için ise .83 olarak hesaplanmıştır.

Genel Aidiyet Ölçeği

“Genel Aidiyet Ölçeği”, Malone, Pillow ve Osman (2012) tarafından geliştirilmiş ve Duru (2015) tarafından Türkçe’ye uyarlanmıştır. 7’li likert tipli geliştirilen ölçekte toplam 12 madde ve kabul edilme ile reddedilme olmak üzere toplam 2 alt boyut bulunmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 12, en yüksek puan ise 84’tür. Ölçek üniversite öğrencilerine yönelik geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe’ye uyarlama çalışmasında Cronbach’s Alpha İç Tutarlılık Katsayısı’nın kabul edilme alt boyutu için .70; reddedilme alt boyutu için ise .75 olduğu belirtilmiştir. Bu çalışmada ise Cronbach’s Alpha İç Tutarlılık Katsayısı kabul edilme alt boyutu için .84; reddedilme alt boyutu için ise .90 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma için öncelikle bir devlet üniversitesinin sosyal bilimler etik kurulundan araştırmaya ilişkin etik kurul onayı ve örneklem grubunun bulunduğu üniversiteden araştırma izni alınmıştır. Resmi kurumlardan gerekli onaylar ve izinler alındıktan sonra “Politik Duyarlılık Ölçeği” ile “Genel Aidiyet Ölçeği” 476 öğrenciye yüz yüze olarak uygulanarak veriler toplanılmıştır. Veriler 2024-2025 eğitim öğretim yılında elde edilmiştir. Elde edilen veriler öncelikle elektronik ortama aktarılmıştır. Bu esnada eksik doldurulduğu tespit edilen 42 ölçeğin verileri elektronik ortama aktarılmayacak veri setinden çıkarılmıştır. Ayrıca uç değerler olduğu tespit edilen 3 öğrencinin de verileri veri setinden çıkarılarak analizlere dâhil edilmemiştir.

Verilerin analizi için öncelikle verilerin normal dağılımları incelenmiştir. Bunun için verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri değerlendirilmiştir. Veri setine ilişkin betimsel bilgiler ile çarpıklık ve basıklık değerleri Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Veri Seti Betimsel, Çarpıklık ve Basıklık Değerleri Tablosu.

Özellik	N	ss	En Düşük	En Yüksek	Çarpıklık	Basıklık
Politik Duyarlılık	431	0.42	2.20	4.87	0.27	0.32
Ekonomik Hususlar	431	0.58	2.00	5.00	-1.30	1.85
Dini Hususlar	431	1.03	1.00	5.00	-0.20	-0.79
Sosyal Hususlar	431	0.68	1.67	5.00	-0.68	0.62
Algılanan Risk	431	0.75	1.00	5.00	-1.29	1.77
Algılanan Siyasi Bilgi	431	0.87	1.00	5.00	0.43	-0.10
Genel Aidiyet	431	0.57	2.83	6.00	0.90	1.13
Kabul Edilme	431	0.92	2.17	7.00	-1.23	1.99
Reddedilme	431	1.43	1.00	6.50	0.81	-0.30

Tablo 2 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin politik duyarlılıkları ile genel aidiyet puanlarının çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 2 aralığında olduğu gözlemlenmektedir. Ayrıca politik duyarlılığın alt boyutları olan ekonomik hususlar, dini hususlar, sosyal hususlar, algılanan risk ve algılanan siyasi bilgi boyutları ile genel aidiyetin alt boyutları olan kabul edilme ile reddedilmenin de çarpıklık ve basıklık değerlerinin benzer şekilde ± 2 aralığında olduğu belirlenmiştir. George ve Mallery (2010) ile Tabachnick ve Fidell (2013)’e göre özellikle geniş örneklem büyüklüğüne sahip araştırmalarda çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 2 ile -2 arasında olmasının verilerin normal dağılım varsayımını ihlal etmemektedir. Bu bilgilere dayanarak, çalışmada ele alınan tüm boyutlara ilişkin verilerin normal dağılım gösterdiği söylenebilir. Tüm değişkenler normal dağılım gösterdiği için,

değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde Pearson Korelasyon Katsayısı'ndan yararlanılmasına karar verilmiştir (Dance ve Reidy, 2017). Ayrıca değişkenler ve alt boyutlarının düzeylerini analiz etmek için betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Üniversite öğrencilerinin politik duyarlılık ve alt boyutlarına ilişkin düzeyleri için düşük, orta ve yüksek olmak üzere üç düzey belirlenmiştir. Bu düzeylerin puanlanması için Aralık genişliği=Ranj/Düzye sayısı formülü kullanılmıştır. Sonuç olarak 1,00-2,33 aralığı düşük, 2,34-3,66 aralığı orta ve 3,67-5,00 aralığı yüksek düzey olarak belirlenmiştir (Çalışkan ve Çoklar, 2022). Aynı formülden yola çıkarak üniversite öğrencilerinin aidiyet ve alt boyutlarına ilişkin düzeyleri için 1,00-2,99 düşük; 3,00-4,99 orta ve 5,00-7,00 yüksek düzey olarak belirlenmiştir. Araştırmanın verileri JAMOVİ programı ile analiz edilmiştir.

Bulgular

Üniversite öğrencilerinin Politik Duyarlılıkları ve Alt Boyutları ile Aidiyetleri ve Alt Boyutlarının Düzeyleri

Araştırmanın temel amacı doğrultusunda öncelikle üniversite öğrencilerinin politik duyarlılıkları ve alt boyutları ile aidiyet ve alt boyutlarının düzeylerini belirlemek için betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Üniversite öğrencilerinin politik duyarlılıkları ve alt boyutları ile aidiyet ve alt boyutlarının düzeylerine ilişkin betimsel istatistikler Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Veri Setine İlişkin Betimsel İstatistikler Tablosu.

Özellik	N	ss	sh	Medyan	Mod	X̄
Politik Duyarlılık	431	0.42	0.02	3.40	3.20	3.41
Ekonomik Hususlar	431	0.58	0.03	5.00	5.00	4.54
Dini Hususlar	431	1.03	0.05	3.00	4.00	2.90
Sosyal Hususlar	431	0.68	0.03	4.00	4.00	3.99
Algılanan Risk	431	0.75	0.04	5.00	5.00	4.41
Algılanan Siyasi Bilgi	431	0.87	0.04	2.25	2.00	2.42
Genel Aidiyet	431	0.57	0.03	4.00	4.00	3,86
Kabul Edilme	431	0.92	0.04	6.00	6.00	5.75
Reddedilme	431	1.42	007	2.00	1.00	2.59

Tablo 3 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin politik duyarlılıklarına ilişkin ortalama puanlarının 3,41; alt boyutlarından olan ekonomik hususlara ilişkin ortalama puanı 4,54; dini hususlara ilişkin ortalama puanı 2,90; sosyal hususlara ilişkin ortalama puanı 3,99; algılanan risk alt boyutuna ilişkin ortalama puanı 4,41 ve algılanan siyasi bilgi alt boyutuna ilişkin ortalama puanı 2,42'dir. Buna göre üniversite öğrencilerinin politik duyarlılık düzeyleri ile alt boyutlarından olan dini hususlar ve algılanan siyasi bilgi alt boyutlarının düzeylerinin orta; ekonomik hususlar, sosyal hususlar ve algılanan risk alt boyutlarının ise yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Benzer şekilde Tablo 3 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin aidiyetlerine ilişkin ortalama puanlarının 3,86, alt boyutlarından olan kabul edilme alt boyutunun 5,75 ve reddedilme alt boyutunun 2,59 olduğu belirlenmiştir. Buna göre üniversite öğrencilerinin aidiyet düzeylerinin orta düzeyde olduğu, bununla birlikte alt boyutlarından kabul edilme alt boyutu düzeylerinin yüksek, reddedilme alt boyutu düzeyinin ise düşük olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Üniversite öğrencilerinin Politik Duyarlılıkları ve Alt Boyutları ile Aidiyetleri ve Alt Boyutları Arasındaki İlişki

Araştırmada üniversite öğrencilerinin politik duyarlılıkları ve alt boyutları ile aidiyetleri ve alt boyutlarının düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson Korelasyon Katsayısı hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Veri Seti Pearson Korelasyon Katsayısı Tablosu.

		Politik Duyarlılık	Ekonomik Hususlar	Dini Hususlar	Sosyal Hususlar	Algılanan Risk	Algılanan Siyasi Bilgi	Genel Aidiyet	Kabul Edilme	Reddedilme
Politik Duyarlılık	<i>r</i>	-								
	<i>p</i>	-								
Ekonomik Hususlar	<i>r</i>	.22	-							
	<i>p</i>	<.001	-							
Dini Hususlar	<i>r</i>	.60	-.18	-						
	<i>p</i>	<.001	<.001	-						
Sosyal Hususlar	<i>r</i>	.48	-.02	-.02	-					
	<i>p</i>	<.001	<.001	.692	-					
Algılanan Risk	<i>r</i>	.36	.38	-.06	.30	-				
	<i>p</i>	<.001	<.001	.182	<.001	-				
Algılanan Siyasi Bilgi	<i>r</i>	.58	-.05	.01	.08	.00	-			
	<i>p</i>	<.001	.336	.787	.080	.972	-			
Genel Aidiyet	<i>r</i>	.08	-.09	.09	-.01	-.10	.12	-		
	<i>p</i>	.081	.077	.054	.813	.039	.012	-		
Kabul Edilme	<i>r</i>	.13	.07	.10	.10	.13	-.02	-.22	-	
	<i>p</i>	.007	.143	.038	.045	.007	.661	<.001	-	
Reddedilme	<i>r</i>	.02	-.10	.03	-.05	-.11	.11	.89	-.60	-
	<i>p</i>	.067	.041	.538	.331	.018	.022	<.001	<.001	-

Tablo 4 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin politik duyarlılıklar ile aidiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p=.081$). Ayrıca oldukça düşük düzeyde bir ilişkinin olduğu görülmektedir ($r=.08$). Elde edilen bu bulgu, öğrencilerin politik duyarlılık düzeylerinin, kendilerini sosyal bir gruba ya da yere aidiyet hissiyle doğrudan anlamlı bir şekilde ilişkili olmadığını ortaya koymaktadır.

Bunların yanında üniversite öğrencilerinin politik duyarlılıklarının, aidiyet ölçeğinin alt boyutlarından olan kabul edilme ile istatistiksel olarak anlamlı ilişkisi olduğu bulgusuna ulaşılmıştır ($p=.007$). Ancak bu ilişkinin düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir ($r=.13$). Diğer yandan aidiyet ölçeğinin diğer alt boyutu olan reddedilme alt boyutu ile de istatistiksel olarak anlamlı olmayan ve oldukça zayıf ilişkisi olduğu tespit edilmiştir.

Diğer yandan üniversite öğrencilerinin aidiyetleri ile politik duyarlılık ölçeğinin alt boyutlarından olan algılanan risk ($p=.039$) ve algılanan siyasi bilgi boyutları ($p=.012$) arasında anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir. Ancak üniversite öğrencilerinin aidiyetleri ile algılanan risk boyutu arasındaki ilişkinin düşük düzeyde ve negatif yönde olduğu ($r=-.10$); algılanan siyasi bilgi boyutu arasındaki ilişkinin de düşük düzeyde pozitif yönde olduğu ($r=.12$) tespit edilmiştir.

Tüm bunlarla birlikte politik duyarlılığın alt boyutlarından olan ekonomik hususların aidiyetin alt boyutlarından olan reddedilme ile anlamlı ancak çok düşük düzeyde ve negatif yönlü bir ilişkisinin olduğu ($p=.041$; $r=-.10$); politik duyarlılığın alt boyutlarından olan dini hususların aidiyetin alt boyutlarından olan kabul edilme ile anlamlı,

pozitif ancak çok düşük düzeyde ilişkisinin olduğu ($p=.038$; $r=.10$); politik duyarlılığın alt boyutlarından olan sosyal hususların aidiyetin alt boyutlarından olan kabul edilme ile anlamlı, pozitif ancak çok düşük düzeyde ilişkisinin olduğu ($p=.045$; $r=.10$); politik duyarlılığın alt boyutlarından olan algılanan risk alt boyutunun aidiyetin alt boyutlarından olan kabul edilme ile anlamlı, pozitif ancak çok düşük düzeyde ilişkisinin olduğu ($p=.007$; $r=.13$), benzer şekilde reddedilme alt boyutu ile de anlamlı, çok düşük ancak negatif yönlü bir ilişkisinin olduğu belirlenmiştir ($p=.018$; $r=-.011$). Son olarak ise politik duyarlılığın alt boyutlarından olan algılanan siyasi bilgi alt boyutunun aidiyetin alt boyutlarından olan reddedilme ile anlamlı, pozitif ancak çok düşük düzeyde ilişkisinin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır ($p=.022$; $r=.11$). Bunların dışındaki değişkenler arasındaki ilişkilerin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür.

Sonuç ve Tartışma

Üniversite öğrencilerinin politik duyarlılıkları ile aidiyetleri arasındaki ilişkinin araştırıldığı bu araştırma nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeline göre tasarlanmıştır. Araştırmada veriler “Politik Duyarlılık Ölçeği” ile “Genel Aidiyet Ölçeği” aracılığıyla elde edilmiştir. Elde edilen verilerin analizi sonucunda üniversite öğrencilerinin politik duyarlılık düzeylerinin genel olarak orta seviyede olduğu saptanmıştır. Özellikle ekonomik sorunlar, toplumsal meseleler ve algılanan risk faktörlerinde yüksek bir farkındalık dikkat çekerken, dini hususlar ve siyasi bilgiye dair öz-yeterlik algısı görece daha düşük düzeydedir. Bu durum, gençlerin doğrudan hayatlarını etkileyen somut meselelere karşı daha duyarlı olduklarını, ancak siyasi sistemin yapısal ve kavramsal boyutlarına dair ilgilerinin sınırlı kaldığını göstermektedir. Bu bağlamda Şahin ve Şenol (2024), gençlerin toplumsal aidiyet geliştirmesi için önce kabul görmeleri ve kendilerini gerçekleştirecek güvenli alanlar bulmaları gerektiğini vurgulamaktadır; bu sağlanmadığında politik konulara karşı ilgisizlik ve çekilme davranışı yaygınlaşmaktadır. Benzer şekilde, Kaan Akman (2021) da dijital çağın sunduğu yeni araçlara rağmen, siyasi katılımın yalnızca teknolojik araçlara indirgenmemesi gerektiğini; gençlerin yurttaşlık bilinci ve temsil edilme duygusuyla politik sürece bağlandıklarını belirtmektedir. Gençlerin sadece bireysel fayda odaklı değil, aynı zamanda kimliksel olarak da dışlandıkları hissi taşıdıkları ortamlarda siyasi bilinç geliştirmelerinin zorlaştığı ifade edilmektedir. Arat ve Dursunoğlu’nun (2025) İzmir-Bayburt karşılaştırmalı çalışması da bu durumu desteklemekte; katılım düzeylerinin yalnız bireysel tercihler değil, aynı zamanda sosyo-politik bağlamlar tarafından şekillendiğini göstermektedir. Bu nedenle, gençlerin politik duyarlılığı yalnızca bilgi temelli bir yapı değil, aynı zamanda aidiyet, güven, temsil ve toplumsal kabul gibi çok katmanlı duygusal ve kültürel unsurlarla da doğrudan ilişkili olduğu söylenebilir.

Araştırmada, öğrencilerin genel aidiyet düzeylerinin orta seviyede olduğu, özellikle kabul edilme hissini yüksek; reddedilme hissini ise düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, öğrencilerin bulundukları sosyal çevrelerde kendilerini büyük oranda kabul edilmiş hissettiklerini, ancak bu kabulün siyasi alana yönelik bir aidiyetle doğrudan örtüşmediğini düşündürmektedir. Aidiyetin bireyin toplumsal kimliğini ve psikolojik bütünlüğünü inşa eden temel bir unsur olduğu bilinmektedir (Şahin & Şenol, 2024). Özellikle gençler açısından bu duygu, yalnızca bir gruba dâhil olma hissi değil; aynı zamanda varoluşsal bir güvenlik alanı yaratma anlamı taşımaktadır. Bununla birlikte, kabul edilmenin sağladığı içsel bütünlük, bireyin siyasi alana yönelik aktif bir yönelimi için yeterli görünmemektedir. Akman (2021), gençlerin toplumsal kabul görseler bile, siyasi sistemle kurdukları ilişkinin daha çok işlevsellik ve temsil temelinde şekillendiğini; yalnızca ‘ait hissetmenin’ politik katılım için yeterli olmadığını ortaya koymaktadır. Benzer şekilde Arat ve Dursunoğlu (2025), bireylerin içinde bulundukları sosyal bağlamda yüksek aidiyet geliştirmelerinin her zaman siyasi katılım motivasyonunu tetiklemediğini, bunun için siyasi sistemin güvenilir, kapsayıcı ve anlamlı bulunması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda, siyasi aidiyetin oluşması yalnızca “kendini ait hissetmek”le değil; bireyin temsil edildiğini, sözünün duyulduğunu ve değişime katkı sağlayabileceğini hissetmesiyle mümkündür. Dolayısıyla öğrencilerin sosyal çevrelerinde kabul görüyor olmaları, politik duyarlılığa dönüşmeyen “pasif aidiyet” biçiminde değerlendirilebilir.

Araştırmanın temel problematiğine ilişkin en dikkat çekici bulgulardan biri de, genel politik duyarlılık ile genel aidiyet arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamış olmasıdır. Buna karşın, aidiyetin alt boyutlarından biri olan “kabul edilme” hissi ile politik duyarlılık arasında düşük düzeyde de olsa pozitif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bu durum, bireylerin toplumsal kabul gördüklerinde siyasi meselelerle daha fazla ilgilenme eğilimi taşıyabildiklerini, ancak bu etkinin sınırlı düzeyde kaldığını ortaya koymaktadır. Bu bulgu, aidiyetin siyasi alanda etkili olabilmesi için yalnızca “duygusal kabul”ün değil, aynı zamanda sistemin adil,

kapsayıcı ve temsil edici yapısıyla da bütünleşik bir aidiyet üretmesinin gerekli olduğunu göstermektedir (Akman, 2021; Şahin & Şenol, 2024). Siyasal katılımın gelişmesi için bireyin yalnızca kendini ait hissetmesi değil, aynı zamanda bu aidiyetin siyasi düzlemde bir karşılığının olması gerektiği; yani “temsil edilme” ve “söz sahibi olma” algısının güçlenmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Arat ve Dursunoğlu’nun (2025) çalışması da benzer şekilde, siyasal katılımın duygusal aidiyetten ziyade siyasi sistemin bireyde oluşturduğu güven, etkililik ve söz hakkı gibi bileşenlerle şekillendiğini göstermektedir. Reddedilme hissi ile politik duyarlılık arasında anlamlı bir ilişki saptanmamış olması ise, dışlanmışlık duygusunun bireyleri siyasal alana yönlendirmekten ziyade uzaklaştırıcı bir etkisi olduğunu düşündürmektedir. Nitekim toplumsal dışlanma, bireylerde yalnızca psikolojik değil; siyasal pasiflik, umutsuzluk ve yabancılaşma gibi sonuçlar da doğurabilmektedir (Bauman, 2017; Şahin & Şenol, 2024). Bu çerçevede çalışmanın bulguları, duygusal aidiyet unsurlarının politik duyarlılık üzerindeki etkisinin sınırlı ve bağlama bağlı olduğunu; özellikle "kabul edilmiş hissetme"nin siyasal bilinç üzerinde belirli bir etki yaratabileceğini ortaya koymaktadır.

Elde edilen bulgular, aidiyet düzeyinin düşük olduğu durumlarda politik duyarlılığın tamamen ortadan kalkmadığını; ancak özellikle ekonomik konular ve risk algısı gibi belirli alt boyutlarda duyarlılık seviyesinin azalma eğilimi gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu durum, aidiyetin politik duyarlılık üzerindeki etkisinin doğrudan ve mutlak değil; daha çok dolaylı, bağlamsal ve konuya özgü olduğunu göstermektedir. Nitekim bireyler topluma kendilerini ait hissetmeseler bile, doğrudan yaşamlarını etkileyen meselelerde duyarlılıklarını sürdürebilmektedirler. Akman (2021), gençlerin siyasal katılım biçimlerinin artık yalnızca sistemle bütünleşme temelli değil; aynı zamanda bireysel kaygı ve gündelik yaşantıyla bağlantılı olduğunu vurgulamakta, özellikle ekonomik kriz, işsizlik ve güvencesizlik gibi durumlarda “tepki temelli katılım”ın öne çıktığını belirtmektedir. Bu bağlamda, aidiyetin yokluğu bireyin tüm siyasal ilgisini sona erdirmemekte, ancak katılımın sürekliliğini ve çeşitliliğini sınırlandırmaktadır. Şahin ve Şenol (2024) da gençlerde aidiyet duygusunun zayıflamasının uzun vadede toplumsal pasiflik, siyasal temsil yoksunluğu ve demokratik süreçlerden uzaklaşma gibi etkiler doğurabileceğini belirtmektedir. Bu çerçevede aidiyetin, siyasal duyarlılığın hem tetikleyicisi hem de sürdürücüsü olarak dolaylı ama belirleyici bir işleve sahip olduğu söylenebilir. Politik duyarlılığın bazı alt boyutlarda aidiyetten görece daha bağımsız işlemesi ise, genç bireylerin siyasetle ilişkilerini yeniden tanımladıklarına ve klasik siyasal bağlardan kopuk, daha esnek katılım yolları geliştirdiklerine işaret etmektedir (Castells, 2012).

Sonuç olarak, bu çalışma aidiyet ile politik duyarlılık arasındaki ilişkinin yüzeysel ya da doğrusal bir korelasyon çerçevesinde açıklanamayacağını; bunun yerine bağlamsal, duygusal ve kimliksel dinamiklerin birlikte ele alınması gerektiğini ortaya koymuştur. Politik duyarlılık, yalnızca siyasal bilgiye erişimle değil; bireyin kendini değerli, kabul görmüş ve temsil edilmiş hissetmesiyle doğrudan ilişkilidir. Bu anlamda siyasal duyarlılığın güçlendirilmesi, teknik bilgi aktarımının ötesine geçerek, gençlerin toplumsal aidiyetlerini pekiştiren kapsayıcı sosyal politikalarla mümkündür. Genç bireylerin topluma entegrasyonu, değer görmeleri ve özellikle "kabul edilme" duygularının desteklenmesi, demokratik bilinç ve sürdürülebilir siyasal katılım açısından uzun vadeli birer yatırım olarak değerlendirilmelidir. Nitekim politik duyarlılığın azalmasının bir nedeni de, gençlerin içinde bulundukları toplumsal yapının yarattığı gelecek tasavvurunun umutsuzluğu ve beraberinde aidiyet hissinin verdiği umutla toplumdan kopmamak için siyaset mekanizmasının yarattığı çatışmalardan ve umutsuzluk ortamından uzak durarak kendilerini koruma refleksi geliştirmeleridir. Bu bağlamda hukukun üstünlüğünün tesis edildiği, demokratik hakların (düşünce beyanı, siyasal ifade, barışçıl gösterilere katılım vb.) özgürce kullanıldığı, bireyin siyasal görüşü nedeniyle dışlanmadığı veya cezalandırılmadığı bir yönetim modeli, hem aidiyet duygusunu hem de politik duyarlılığı besleyen bir zemin oluşturacaktır. Özellikle genç kuşakların sisteme olan güvenini artıracak bu tür ortamlar, yalnızca bireysel gelişimi değil; aynı zamanda demokratik kültürün kurumsallaşmasını ve toplumsal uyumun güçlenmesini de beraberinde getirecektir. Bu nedenle, siyasal duyarlılığın artırılması hedefi, yalnızca bireye değil; toplumun bütününe yönelik bir demokratikleşme stratejisi olarak ele alınmalıdır. Araştırma sonuçlarına göre politik duyarlılığın aidiyet duygusu ile ilişkisinin oldukça düşük olması, dolayısıyla politik duyarlılığın daha iyi anlaşılması adına politik duyarlılık ile ilişkili olabilecek farklı değişkenlere ilişkin farklı çalışmalar yapılması gerekliliğini de ortaya koymaktadır. Literatüre katkı sağlanması adına politik duyarlılıkla ilgili daha fazla ilişkisel çalışma yapılması faydalı olacaktır.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazar, bu makalenin araştırma, yazarlık ve/veya yayın süreci ile ilgili herhangi bir potansiyel çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Mali Destek

Yazar bu makalenin araştırılması, yazılması ve/veya yayınlanması için herhangi bir mali destek almamıştır.

Yayın Etiği Beyanı

Çalışmada etik dışı bir husus bulunmadığını, araştırma ve yayın etiğine özenle uyulduğunu beyan ederiz.

Yazar Katkı Oranı

Çalışma, bizzat araştırmacının şahsı tarafından yürütülmüş ve raporlanmıştır.

Etik Kurul İzni

Bu çalışma için Amasya Üniversitesi, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 09/01/2025 tarih ve 237077 sayılı kararı ile etik kurul onayı alınmıştır.

Kaynakça

- Alptekin, D. (2012). *Toplumsal aidiyet ve gençlik*. Nobel Yayıncılık.
- Arat, Ö., & Dursunoğlu, İ. (2025). Siyasal katılım düzeyleri üzerine bir karşılaştırma: izmir-bayburt örneği. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 20(2), 471–499. <https://doi.org/10.17153/oguibf.1579247>
- Bauman, Z. (2017). *Toplumsal bağlar: Kimlik, aidiyet ve karşılaşmalar üzerine yazılar* (Çev. A. K. Doğan). Ayrıntı Yayınları.
- Brooks, R. (2009). Young people and political participation: An analysis of European Union policies. *Sociological Research Online*, 14(1), 1–12. <https://doi.org/10.5153/sro.1883>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2022). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (29. Baskı). Pegem Akademi.
- Çağırkan, B. (2019). Çok kültürlü Toplum Yapılarında Değişen Aidiyet Algıları: Yeni Toplumlar, Yeni Aidiyetler. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(2), 558–573.
- Çalışkan, M., & Çoklar, A. N. (2022). Öğretmen adaylarının teknostres düzeylerinin belirlenmesi. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(3), 341–354.
- Çam, S. (2018). Z kuşağı gençliğinde siyaset algısı ve politik tutumlar. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 13(1), 125–146.
- Castells, M. (2012). *Ağ toplumunun yükselişi* (Çev. E. Kılıç). İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Creswell, J. W. (2012). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research* (4th ed.). Pearson.
- Dalton, R. J. (2014). *Citizen politics: Public opinion and political parties in advanced industrial democracies* (6th ed.). CQ Press.
- Dancey, C. P., & Reidy, J. (2017). *Statistics without maths for psychology* (7th ed.). Pearson Education.
- Demir, M. K. (2015). Üniversite öğrencilerinin siyasal katılım düzeyleri: Bir alan araştırması. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(3), 109–130.
- Duru, E. (2015). Genel aidiyet ölçeğinin psikometrik özellikleri: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(44), 37–47.
- Ekinci Sağlam, H. (2021). Gençlerin politik katılım davranışları: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 24(2), 223–248.
- Ektiren, M. (2024). Politik duyarlılık ve gençlik: Kuramsal bir çerçeve. *Türkiye Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 47–65.

- Ektiren, M. T. (2024). Politik duyarlılık ölçeğinin (PDÖ) Türkçe'ye uyarlama çalışması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (53), 321–334. <https://doi.org/10.52642/susbed.1408755>
- Erten, P. (2019). Z kuşağının dijital teknolojiye yönelik tutumları. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 190–202.
- Etikan, I., Musa, S. A., & Alkassim, R. S. (2016). Comparison of convenience sampling and purposive sampling. *American Journal of Theoretical and Applied Statistics*, 5(1), 1–4.
- George, D., & Mallery, P. (2010). *SPSS for windows step by step: a simple guide and reference, 17.0 update* (10th ed.). Pearson.
- Güneş, A. (2015). *Tutunma çabası: aidiyet*. Timaş Yayınları.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi* (27. Baskı). Nobel Yayıncılık.
- Kılıç, S., & Öksüz, Y. (2020). Üniversite öğrencilerinin yetersizlik duygusu ile genel aidiyet düzeyleri arasındaki ilişki. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(2), 216–225.
- Mızrak, Z. M. (2021). Aidiyet ve aidiyetsizlik kavramlarının mekâna özgü sanatta incelenmesi. *Journal of Arts*, 4(2), 119–128.
- Nebati, N. (2020). Siyasi tartışmalar bağlamında Türkiye'de kamusal alanın evrimi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 828–852.
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. Simon & Schuster.
- Sayar, K., & Dinç, M. (2009). *Psikoloji'ye giriş*. DEM Yayınları.
- Şahin, A., & Şenol, D. (2024). Toplumsal aidiyet ve kimlik bağlamında gençlik. *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 10(2), 137–148. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10897523>
- Şahin Yarbağ, P. (2019). Kadın çalışanların işgören sesliliği, psikolojik sermaye ve aidiyet algısı üzerine bir araştırma: Antalya ve Muğla illeri örneği. *Kadem Kadın Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 359–385.
- Stockemer, D. (2012). Young people's political participation: Empirical evidence from 25 European countries. *Journal of Youth Studies*, 15(1), 1–19. <https://doi.org/10.1080/13676261.2011.615895>
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Pearson.
- Tezcan, M. (2016). *Sosyolojiye giriş*. Anı Yayıncılık.

EXTENDED SUMMARY

This study was conducted to examine the relationship between university students' levels of political sensitivity and their sense of belonging. Political sensitivity is shaped by an individual's awareness of, interest in, and reactions to political events, whereas belonging is a multidimensional psychosocial concept defined by an individual's perception of being part of a group, community, or social structure. Investigating the interaction between young individuals' political engagement and their sense of belonging offers significant insights into democratic citizenship awareness, political participation motivations, and societal integration.

The research was carried out using a correlational survey model, employing the "Political Sensitivity Scale" and the "General Belongingness Scale" as data collection tools. Data were collected from 431 students enrolled at a public university in Turkey and analyzed using descriptive statistics and Pearson correlation analysis techniques. The scales measured political sensitivity across five dimensions—economic issues, religious matters, social concerns, perceived risk, and political knowledge—while belongingness was assessed through the dimensions of acceptance and rejection.

Findings revealed that students' overall political sensitivity was at a moderate level ($\bar{X} = 3.41$). Among the sub-dimensions, sensitivity to economic issues was the highest ($\bar{X} = 4.54$), followed by perceived risk ($\bar{X} = 4.41$) and social concerns ($\bar{X} = 3.99$). Conversely, sensitivity to religious matters ($\bar{X} = 2.90$) and perceived political knowledge ($\bar{X} = 2.42$) were relatively low. These results suggest that university students relate to political matters primarily through practical and economic issues that directly affect their lives, while showing limited awareness of the structural or ideological components of the political system. In particular, the low level of political knowledge indicates that political engagement tends to develop not through conscious civic awareness, but rather through reactive and experiential foundations.

Regarding the sense of belonging, students' overall belonging score was also found to be at a moderate level ($\bar{X} = 3.86$). This suggests that while young people develop a certain degree of connection to their social environments, this does not necessarily evolve into a stable, strong, and enduring sense of belonging. Sub-dimension analysis indicated a relatively high level of perceived acceptance ($\bar{X} = 5.75$) and a low level of perceived rejection ($\bar{X} = 2.59$). This implies that students generally feel socially accepted and not excluded; however, such social acceptance does not translate into meaningful political engagement.

The correlation analysis between political sensitivity and belonging revealed no statistically significant relationship in general ($r = .08$, $p = .081$), indicating that an individual's social sense of belonging does not directly influence their political interest or behavior. However, a weak yet statistically significant positive correlation was found between the acceptance sub-dimension and political sensitivity ($r = .13$, $p = .007$). This suggests that individuals who feel socially accepted may be more attentive and responsive to political events, albeit in a limited manner. No significant relationship was found between the rejection sub-dimension and political sensitivity.

Sub-dimension correlations provided a more nuanced view. A weak but significant negative relationship was found between perceived risk and general belonging ($r = -.10$, $p = .039$), while a positive relationship emerged between perceived political knowledge and general belonging ($r = .12$, $p = .012$). These findings can be interpreted as suggesting that lower levels of belonging may increase perceived threats and uncertainties from society, while a stronger sense of belonging may enhance the motivation to acquire political knowledge.

Similarly, low-level yet statistically significant correlations were found between economic issues and rejection ($r = -.10$), religious matters and acceptance ($r = .10$), social concerns and acceptance ($r = .10$), and perceived risk and acceptance ($r = .13$). Particularly, the relationships between social and economic factors and acceptance indicate that individuals evaluate their political sensitivity in conjunction with their social interactions and sense of belonging. The feeling of exclusion not only leads to psychological withdrawal but may also trigger political disengagement and distrust toward political processes.

These results demonstrate that political sensitivity is not merely associated with political knowledge and awareness but is also directly linked to the individual's relationship with their social environment, their perceived position within society, and the extent to which they feel represented. In order to foster political sensitivity, it

is crucial to support young individuals not only with knowledge but also with a sense of acceptance, value, and contribution to change.

In conclusion, this study suggests that the political sensitivity of young individuals cannot be considered independent of their sense of belonging; however, this relationship is neither strong, direct, nor generalizable. For belonging to translate into political awareness, mere social acceptance is insufficient—individuals must feel represented, acknowledged, and influential within the system. Accordingly, the recommendation is to promote political participation not only through individual awareness but also through structural reforms that enhance societal inclusivity and social trust. Active youth participation in democratic processes can only be achieved through such a holistic approach.